

'Je zoekt woede, heftigheid in jezelf'

Fedja van Huêt, die volgend seizoen geen nieuwe rollen bij Toneelgroep Amsterdam meer aanneemt, speelt de hoofdrol in *Macbeth*, dat morgen in première gaat in de Stadsschouwburg. 'Macbeth is een beschadigd dier.'

JOS BLOEMKOLK

Fedja van Huêt (1973) staat vlak voor de première van *Macbeth* bij Toneelgroep Amsterdam. Doorloop gehad, vanavond generale. "Ja, ik ben doodzenuwachtig, altijd, maar we liggen op schema. Johan Simons (de regisseur) blijft wel zoeken tot het einde. Op de dag van de première kunnen nog dingen veranderen. Maar dat houdt je fris."

Het is een gelukkig weerzien tussen Van Huêt en Simons. Ze kennen elkaar van toneelgroep Hollandia, waar ze bevriend raakten en waar Van Huêt op het laatst, zeven jaar geleden, ook onder Simons een Shakespeare speelde: *Richard III* in de bewerking van Peter Verhelst. "Ik vind het fantastisch dat hij hier gastregisseur is. Het is vertrouwd. Johan laat je meedenken, hij kijkt wat hem wordt aangeboden. Dat doet Ivo van Hove trouwens ook. Het is moeilijk uit te leggen wat de verschillen zijn. Johan werkt als een beeldhouwer, heel fysiek vanuit de vorm. Hij laat graag bij een tekst een menselijke handeling uitvoeren. Als ik als Macbeth zeg: 'Koning worden?', dat ik dan met mijn handen een kroon vorm. Macbeth is een beschadigd dier en Johan laat je dat ook fysiek uitbeelden. Als een hond bijvoorbeeld."

Macbeth is het kortste en misschien wel gruwelijkste stuk van Shakespeare. De hoofdpersoon, daartoe aangezet door een drietal heksen en door zijn eigen vrouw, vermoordt de koning en neemt zelf op de troon plaats. Maar daarmee is het moorden nog lang niet afgelopen. Van Huêt: "Het is een nachtstuk. Macbeth roept de nacht aan, Lady Macbeth het kwaad. Macbeth gedraagt zich als een schurk, maar hij is ook slachtoffer van de omstandigheden. Hij is beschadigd door de oorlog. Hij is iemand die niets anders kent dan doden. Hij heeft een grens

overschreden. Wat maakt een lijk meer of minder uit? Dat kun je vergelijken met Amerikaanse soldaten in Vietnam, die oren verzamelden. Macbeth zegt: 'In mij is een diepe zwarte begeerte.' Het is ook een soort wellust."

"We hebben veel documentaires bekeken over oorlogsveteranen uit Vietnam en Afghanistan. Ze beschrijven die wellust. Ze hebben allemaal 'the stare' in hun ogen, een vreemd staren, en ze willen allemaal terug naar de jungle. Zo is Macbeth ook, in onze visie. Hij wordt niet in de eerste plaats gedreven door machtswellust. Hij is de ambitie voorbij. Als je al die gruwelen hebt gezien, wat is een koning dan nog? Zijn vrouw wil dat hij koning wordt. Macbeth bevindt zich tussen twee oorlogen. Voor hem gaat de oorlog door, alleen is het moorden dan niet meer legitiem."

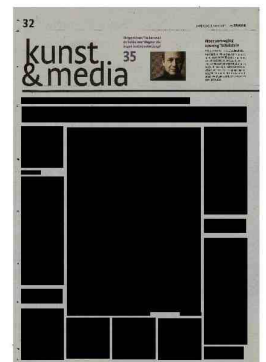
Hoe verbeeld je zo'n geestestoestand, als je die niet kent?

"Daar kom je nooit helemaal. Maar je kunt je er wel iets bij voorstellen. Je hoeft geen moordlust te voelen. Spelen is spelen. Je zoekt wel een woede, een heftigheid in jezelf. Maar het zit in ons. Als je als jongetje oorlogje speelt, ben je daar al mee bezig."

In *Richard III* was het geweld niet zichtbaar, Macbeth is ronduit bloederig. Twee voorstellingen van dezelfde regisseur. "*Richard III* was bijna sereen. De spelers liepen in

een net pak. Richard moordde niet zelf; hij liet het anderen doen. *Macbeth* is met al die aarde en al dat bloed een gruwelijk kunstwerk. Je ziet niet een letterlijk gevecht, maar je ziet in de choreografie hoe de moorden tot stand komen: het rennen, het vallen; alles heel fysiek en dynamisch."

Het stuk is ingedikt en bewerkt, zodat de nadruk minder ligt op de bloemrijke Shakespeariaanse taal.

Van de oorspronkelijke rolbezetting van zo'n dertig personages zijn nog vijf personages en twee muzikanten over. Maar de beesten zijn gebleven. "De tekst zit vol dieren: raven, kraaien, honden, wolven. En dan die heksen. Is het de hel of is het waar wat je ziet? Of speelt het zich in het hoofd van Macbeth af? Je kunt het op verschillende manieren zien en dat vind ik het mooie ervan."

Van Huêt heeft bij zijn werkgever Toneelgroep Amsterdam de (beperkte) vrijheid andere dingen te doen. "Ik heb de tv-serie *Overspel* kunnen doen, *Overspel 2* komt eraan. En ik heb afgelopen zomer gespeeld in de film *Zigzagkind* van Vincent Bal, met Isabella Rossellini. Die komt in het najaar uit. Een te gekke draaiperiode in Spanje en Frankrijk. In overleg kan veel, maar ik heb toch besloten een time-out te nemen. Niet uit onvrede, maar om praktische redenen. Ik heb een aangepast contract. Ik blijf wel spelen in de hernemingen, maar ik neem geen nieuwe rollen aan. Ik heb met mijn vriendin Karina Smulders een dochtertje van anderhalf, en omdat zij ook bij TGA speelt, is dat soms zwaar, ook door het internationale programma. Ik wil meer lucht in mijn leven en me ook wat meer richten op film en televisie."

Maar Van Huêt neemt geen afscheid van het theater, zijn grote liefde van jongsaf aan. Hij kwam er al vroeg mee in aanraking. Zijn moeder gaf dansworkshops in Zuid-Frankrijk, waar ook aan theater werd gedaan. Hij was toen een jaar of tien.

"Ik heb daar het toneelspelen leren kennen. En het greep me meteen. Het is geweldig als je op die leeftijd al weet wat je wilt. En als je daar uiteindelijk je werk van kunt maken, is dat een groot geluk."

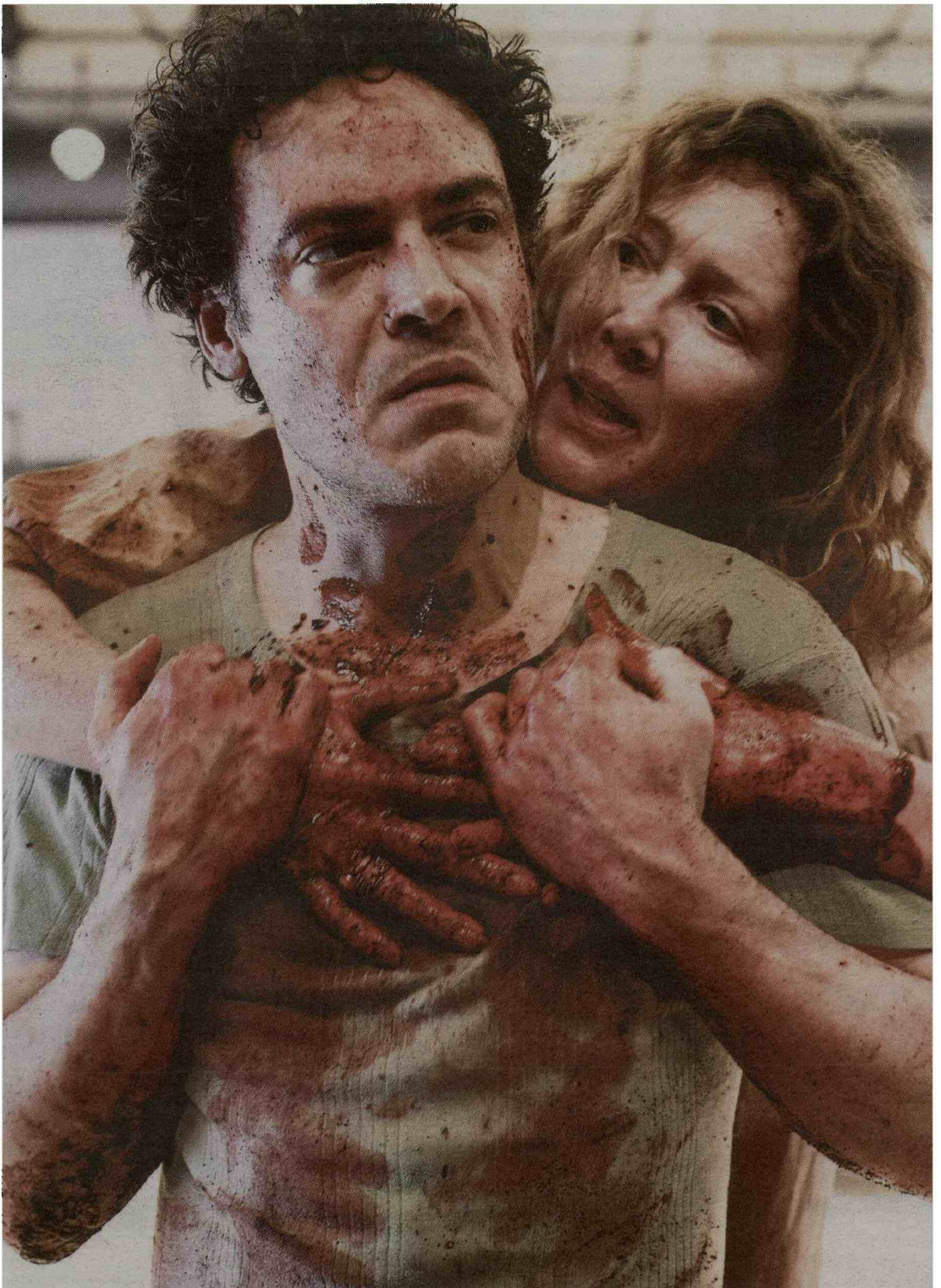
Macbeth van William Shakespeare door Toneelgroep Amsterdam.

10, 13 en 16 juni in de Stadsschouwburg.

'Macbeth is beschadigd door de oorlog, hij kan alleen nog maar doden'

'Ik wil meer lucht in m'n leven, en me wat meer richten op film en tv'

FOTO JAN VERSWEYVELD

Fedja van Huêt en Chris Nietvelt in Macbeth onder regie van Johan Simons.